

APSTRAKT 47S

Hronične komplikacije dijabetes melitusa

Sonja Jorgaćević

Dom zdravlja Kragujevac

Hronične komplikacije šećerne bolesti su dobile naziv po svom toku koji je hroničan i progresivan. Nazivaju se još i kasne, jer nastaju nakon nekoliko godina trajanja dijabetesa ili vaskularne, s obzirom na to da su promenama najčešće zahvaćeni krvni sudovi. Prema stepenu zahvaćenosti krvnih sudova vaskularne komplikacije dijabetesa se dele na:

- mikrovaskularne
- makrovaskularne

Mikrovaskularne komplikacije zahvataju najmanje krvne sudove, kapilare i prekapilarne arteriole, i glavna manifestacija im je mikroangiopatija, tj. zadebljanje kapilarne bazalne membrane. Ovo je, po nekim autorima, i primarna promena u šećernoj bolesti koja vodi do deficita insulina. Mikrovaskularna bolest koja zahvata mrežnjaču oka dovodi do dijabetesne retinopatije, kod bubrega do dijabetesne nefropatije, a u slučaju krvnih sudova mozga, do neuropatije. Bolest malih krvnih sudova može zahvatiti i srce, tako da se može javiti srčana insuficijencija.

Makrovaskularne komplikacije se odnose na velike krvne sudove i predstavljaju agresivniju formu ateroskleroze. One dovode do povećane učestalosti infarkta miokarda, moždanog udara, gangrene stopala kod dijabetičara. U nastanku ateroskleroze imaju ulogu abnormalnosti zida krvnog suda. U faktore rizika se ubrajaju pušenje i povišeni krvni pritisak. Učestalost komplikacija zavisi od brojnih faktora. Više studija koje su obuhvatale pacijente sa dijabetesom tip 1 i tip 2 su pokazale da je nastanak komplikacija u direktnoj vezi sa stepenom regulacije šećera u krvi.

APSTRAKT 48S

Promocija zdravlja

Nataša Stanojević

ZZZZR Niš

Uvod: Zdravlje je stanje potpunog fizičkog, duševnog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti i iznemoglosti.

Cilj rada: Obezbediti adekvatnu zdravstvenu zaštitu radnika preko Službe za medicinu rada.

Metod rada: Probuditi svest o zdravstvenim problemima i pribaviti saglasnost rukovodećeg kadra kako bi se promocija zdravlja prihvatila kao specifični cilj preduzeća.

Zasnovati radnu grupu za unapređenje zdravlja i preduzeća.

Zaključak: Promocija zdravlja na radnom mestu je kombinacija uloženi napore poslodavaca, zaposlenih i drugih udruženja u cilju poboljšanja zdravlja i blagostanja ljudi na radnom mestu.

APSTRAKT 49S

Suvo oko

Milica Stojanović

ZZZZR Niš

Uvod: „Ništa se ne suši brže od suza” (Ciceron)

Često se suze zaista brzo suše, a mi u ordinaciji gde imamo mnogo pacijenata sa težim patološkim stanjima previdimo suvo oko. Lekar treba da misli i na to.

Metodologija:

U našoj ordinaciji koristimo u radu:

- Shirmer test,
- vreme prekida suznog filma ili break up time,
- bojenje fluoresceinom,
- bengal roze test.

Rezultati rada: Napred navedenim testovima postižemo preciznu procenu količine suza i njihovog sastava. Na osnovu toga lekar ordinira odgovarajuću terapiju.

Zaključak: Funkcija suznog filma se ostvaruje samo kada su svi slojevi pravilnog sastava i kada postoji normalna učestalost treptaja veća od deset puta u minuti, uz pravilno i potpuno sklapanje očnih kapaka u toku treptaja.

APSTRAKT 50S

Doprinos medicinske sestre u prevenciji hipertenzije kod radno aktivnog stanovništva

Katarina Janković

Dom zdravlja Požarevac

Uvod: Hipertenzija je bolest kardiovaskularnog sistema, stanje kada osoba ima povišen krvni pritisak iznad granica normale. Bolest je jako podmukla, često ne daje nikakve simptome, zato se fokus stavlja na suzbijanje loših životnih navika. Prevencijom riziko faktora, preveniramo da do bolesti dođe, a ukoliko neko boluje od hipertenzije, zajedno uz medikamente preveniramo komplikacije.

Cilj 1: Sagledati zadatke medicinske sestre u prevenciji hipertenzije kod radno aktivnog stanovništva.

Cilj 2: Proceniti informisanost radno aktivnog stanovništva kako faktori rizika utiču na razvijanje hipertenzije.

Ispitanici: Trideset pacijenata grupe radno aktivnog stanovništva koji se leče u Domu zdravlja u Požarevcu i 30 medicinskih sestara – tehničara zaposlenih u Domu zdravlja u Požarevcu.

Metode: U ovom istraživanju korišćene su sledeće metode: deskriptivna metoda i indirektna opservaciona metoda – anketa i test znanja.

Rezultati sa diskusijom rezultata: Pomoću ankete zaključujemo da se veliki procenat radno aktivnog stanovništva rizično ponaša. Takođe, informisanost je siromašna, ali je želja za menjanjem prisutna.

Pomoću podataka prikupljenih iz testa znanja za medicinske sestre – tehničare zaključujemo da većina ispitanika ima vrlo dobar nivo znanja.

Zaključak: Iako je hipertenzija jako česta bolest od koje većina populacije boluje, često je zanemarujemo i ne shvatamo njenu ozbiljnost. Ono što je najbitnije jeste da se borba protiv hipertenzije i njenih komplikacija može obavljati potpuno besplatno.

Suzbijanjem loših životnih navika, tj. faktora rizika, hipertenzija se može prevenirati i kontrolisati.

Čak jedna trećina globalnih smrti nastaje kao posledica komplikacija hipertenzije. Radom na sebi i korigovanjem loših životnih navika možemo sačuvati sebe i povećati mogućnost da se jednog dana i sami ne nađemo u toj trećini.